

Zgierzer Zeitung

№ 3.

Gazeta Zgierska

Bezugspreis	
Jährlich	Mark 9.60
Halbjährlich	" 4.80
Vierteljährlich	" 2.40
Monatlich	" 0.80

Anzeigenpreis	
für die Zeile	30 Pf.
Erscheint Mittwochs u. Sonnabends	

Prenumerata	
Rocznie	marek 9.60
Półrocznie	" 4.80
Kwartalnie	" 2.40
Miesięcznie	" 0.80

Cena ogłoszeń	
za wiersz	30 fen.
Wychodzi w środy i soboty.	

Zgierz, den 10. Januar 1917.

Zgierz, dnia 10 Stycznia 1917 r.

Städtische Nachrichten.

Militärgottesdienst: Am kommenden Sonntag, den 14 d. Mts., nachmittags 4 Uhr, wird Herr Garnisonspfarrer Lic. Althaus in der hiesigen evangelischen Kirche Gottesdienst halten.

Belegung der Krankenhäuser. Am Schluss der verflossenen Woche befanden sich in den hiesigen Krankenhäusern wegen innerer Krankheiten 8 Männer, 7 Frauen, 5 Kinder; wegen ansteckender Krankheiten 1 Frau, 3 Kinder. Im Dirnenhaus befanden sich 6 Personen.

Hausfrauen!

seht euere Kartoffellager nach!

Die Aufbewahrung der Speisekartoffeln ist in der jetzigen Zeit besonders wichtig.

Schon jetzt werden vielfach Klagen laut, dass die Haltbarkeit der diesjährigen Kartoffeln mangelhaft sei. Besonders die Verbraucher, die nicht über geeignete Lagerräume verfügen, werden dadurch empfindlich getroffen.

Die gegenwärtigen wirtschaftlichen Verhältnisse machen es zur Pflicht, alle verfügbaren Vorräte, auch die kleineren Haushaltungsvorräte, tauglich zu erhalten. Sie dürfen nicht infolge falscher Behandlung verderben. Die vollkommene Gesundheit der zur Aufbewahrung bestimmten Kartoffeln ist die erste Bedingung für ihre Haltbarkeit. Sie müssen vor der Aufbewahrung sorgfältig verlesen werden. Alljährlich finden sich unter den geernteten Kartoffeln angefaulte Knollen. Es liegt im eigensten Interesse jeden Haushalts, vor dem Aufbewahren alle kranken Knollen auszulesen, denn dieselben bilden eine Gefahr für das ganze Kartoffellager.

Die Kartoffeln sollen an einem kühlen, luftigen Orte aufbewahrt werden. Am besten eignen sich hierzu frostfreie Keller oder Speicherräume. Senkt sich die Temperatur auch nur einige Tage auf den Gefrierpunkt, so „erfrieren“ die Kartoffeln. Sie werden süß und sind zu Speisezwecken unbrauchbar.

Aber auch zu warme Räume, besonders solche, in deren Nähe sich Heizungsanlagen befinden, sind zur Aufbewahrung ungeeignet. Die Kartoffeln keimen leicht aus, oder werden, wenn die Luft sehr trocken ist, bald welk.

Die Kartoffeln sollen nicht in Säcken aufbewahrt werden, da diese keinen genügenden Luftwechsel gestatten. Die Fruchtigkeit kann nicht verdunsten, die Knollen schwitzen und faulen rasch.

Während des Winters müssen die Kartoffeln öfters nachgesehen werden. Etwa übersehene oder nachträglich angefaulte Kartoffeln sind zu entfernen. Treiben die Kartoffeln, wozu in diesem Jahre Neigung zu bestehen scheint, stark aus, so sind sie von Zeit zu Zeit abzukeimen.

Bekanntmachung.

In Ergänzung und Abänderung der bisherigen Bekanntmachungen hinsichtlich Beschlagnahme, Bestandsanmeldung und Ver-

Wiadomości miejskie.

Nabożeństwo dla wojskowych: W przyszłą niedzielę, d. 14 b. m., o godzinie 4 po południu w tutejszym ewangelickim kościele ksiądz Lic. Althaus odprawi nabożeństwo.

Wiadomości szpitalne. W końcu przeszłego tygodnia w tutejszych szpitalach znajdowało się 8 mężczyzn, 7 kobiety i 5 dzieci wewnątrznie chorych. Na choroby zaraźliwe 1 kobieta i 3 dzieci. W szpitalu chorób wenerycznych znajdowało się 6 osób.

Gospodynie!

baczcie na miejsca w których przechowujecie kartofle!

Przechowywanie kartofli szczególnie w czasach dzisiejszych jest bardzo ważne.

Obecnie już dają się słyszeć skargi, że kartofle tegoroczne są niedostatecznie trwałe. W szczególności daje się odczuć tym spożywcom, którzy nie rozporządzają odpowiednimi magazynami do przechowywania takowych.

Obecne stosunki gospodarcze obowiązują, wszystkie znaczne zapasy jak również i mniejsze do domowego użytku w dobrym stanie utrzymać. Zapasy te nie powinny się zniszczyć wskutek złego obchodzenia się z nimi. Zupełna zdrowotność miejsc do przechowania kartofli jest pierwszym warunkiem dla ich trwałości.

Kartofle winny być przed przechowaniem troskliwie przebierane. Corocznie pomiędzy zebranymi kartoflami znajduje się nieco zgniłych. Wobec tego w własnym interesie każdej gospodyni leży przed przechowaniem wszystkie podejrzone kartofle usunąć, bowiem takowe tworzą niebezpieczeństwo dla pozostałych kartofli. Kartofle winny być przechowane w chłodnym miejscu z dostatecznym dostępem powietrza. Najlepiej nadają się do tego piwnice, oporne na mróz lub szpichlerze. Jeżeli temperatura przez dzień opadnie do zera, wtedy kartofle marzną, robią się słodkie i do jedzenia nieużyteczne.

Lecz i za ciepłe pomieszczenia, szczególnie te, które znajdują się w pobliżu zakładów do ogrzewania nie nadają się do przechowania. Kartofle prędko wyrastają, jeżeli zaś powietrze jest suche, wędną.

Kartofle nie powinny być przechowywane w workach, bowiem wtedy pozbawione są dostatecznej ilości powietrza. Wilgoć nie prędko się ulatnia i kartofle gniją.

Podczas zimy kartofle winny być często przebierane. Cokolwiek zgniłe kartofle muszą być niezwłocznie usunięte. Jeżeli kartofle, szczególnie w tym roku, szybko wyrastają, wyrostki te od czasu do czasu powinny być usuwane.

Ogłoszenie.

W uzupełnieniu i odmianie dotychczasowych ogłoszeń dotyczących sekwestru, meldowaniu i handlu surowcami, materia-

kehr von Rohstoffen, Betriebsstoffen, Halb- und Fertigerzeugnissen wird hiermit folgendes bestimmt:

Die Beschlagnahme und Meldepflicht für die zum Wirtschaftsbereich der Kriegsrohstoffstelle Warschau gehörigen Stoffe wird durch die Beschlagnahme der untenbenannten erweitert:

Metalle:

a) Gegenstände aus Zinn: Leitungen an Bierzapfstellen, in Essigfabriken und sonstigen Betrieben, Gegenstände in Apotheken, Laboratorien, Selters-, Soda- und Fruchtwasserfabriken (einschliesslich der Flaschenköpfe), in Haushaltungen, Gastwirtschaften und Konditoreien (einschliesslich Eisformen und anderen Formen), Gegenstände jeder Art bei Fabriken und Händlern.

b) Kupferne Ballons bei Selters-, Soda- und Wasserfabrikanten und die bei Händlern lagernden.

c) Gegenstände aus Weissmetall (Neusilber, Alpacka, Britannia, Christofle und anders benannte Legierungen): Essbestecke, Tisch-, Tafel-, Zier- und Küchengeräte, soweit sie sich bei Fabrikanten und Händlern befinden, auch solche von kunstgewerblichem Wert sowie versilbert, vernickelt und oxydiert.

d) Leuchter (Ständer für ein oder mehrere Kerzen) aus Zinn, Kupfer, Messing, Rotguss, Bronze oder Weissmetalllegierungen wie unter c in öffentlichem und Privatbesitz sowie bei Fabrikanten und Händlern.

e) Formen aus Zinn, Zink, Kupfer, Messing und Rotguss in Feder-, Blumen-, Lampen-, Seifen- und Hutfabriken.

Leder aller Art; ferner technische Leder aller Art, z. B. Pickers (Webvögel), Webstuhlpuffer, Continue-Hofen, Laufleder usw.

Treibriemen und Transmissionsriemen aller Art, wie auch Schlagriemen, Näh- und Binderriemen, Webstuhl und Geschierriemen, Leder Rundschnüre und gedrehte Lederkordel, Selfaktor-Leinen, Spindelschnüre, Transport- und Transmissionsseile aller Art, Riemenverbinder aller Art, gleichviel ob neu oder alt, montiert oder nicht montiert.

Pelzfelle, wie in der Bekanntmachung vom 24. Mai 1916 benannt, auch neue; gebrauchte oder in Arbeit befindliche Nacktpelze, ebenso jede hierzu geeignete Fellsorte, roh, gegerbt, zugerichtet, gefärbt oder ungefärbt.

Rohstoffe zur Leim- und Gelatinefabrikation, das sind: sämtliche unter den Begriff Leimleder fallende Rohstoffe, unter anderem alle tierischen Abfälle, die bei und aus der Ausarbeitung von Rohhaut entstehen, mit Ausnahme von Haaren, Hörnern.

Leim und Gelatine aller Art, z. B. Lederleim, Knochenleim, Mischleim, Hasenleim, Fischleim, Leimgallerte, Speisegelatine, technische Gelatine.

Borsten und Tierhaare, und zwar: Borsten, Schweinshaare, Schweinshaar-Abfälle, Schweinswolle, roh und bearbeitet.

Chemikalien. Schwefelsaures Ammoniak, Chromate sowie sämtliche Chromverbindungen, aus der trockenen Destillation des Holzes gewonnene Stoffe wie Holzteer, Holzteeröl, Holzteerpech, Holzessig, holzessigsaurer Kalk (Grau- oder Schwarzkalk), auch Kienöl, Aceton, Borax, Karbid, Agar-Agar, Zelluloidabfälle, ferner Dextrin.

Oele und Fette (animalische und pflanzliche). Gemische von Oelen aller Art, z. B. Brennöl, auch Gemische von Oelen mit anderen Stoffen.

Harze und Schellack, z. B. Fichtenharz, Gallipot, Kolophonium, Brauerpech, Dammar, Steinharz, auch Gemische von Harz und anderen Stoffen.

Flachs, Hanf, Jute, Ramie, auch grobe Gewebe, Schläuche, Netze.

Wolle und Wollgarne, Kunstwolle und Kunstwollgarne, Filze und Lumpen aller Art.

a) Rohwolle (Schmutzwolle und Rückenwäsche) geschorene und noch auf den Schafen befindliche. Gerberwolle, Sterblingswolle, Kamelhaare, Mohair, Alpacka, Kaschmir, und fabrikgewaschene Wolle jeder Art, in weissem und gefärbtem Zustande. Kammzüge und Kämmlinge, sowie jede Art von Wollabgängen und Wollmischungen mit Faserstoffen in weissem und gefärbtem Zustande.

b) Fertiggesponnene und in Verarbeitung befindliche Wollgarne (Kammgarn, Cheviot, Weft, Mohair usw.) sowie jede Art von Streichgarnen, (Anmeldung sämtlich unter Angabe der Nummer, Qualität, Farbe und Aufmachung). Geschorene und gebäumte Ketten aus Kammgarn, Cheviot, West, Mohair, Streich- und Kunstwollgarn.

Woll- und Kunstwollfadenabgänge jeder Art.

c) Kunstwolle und Kunstwollgarne aller Art.

Filze und Filzabfälle aus Wolle, Haaren und sonstigen Faserstoffen.

Lumpen, sowohl alte als auch neue, aus allen möglichen Faserstoffen, wie Wolle, Halbwolle, Baumwolle, Leinen, Jute usw. Kratzen und Metall-Karden für Textil-Maschinen.

Jami dla handlu, półgotowymi i gotowymi wyrobami postanawia się co następuje:

Sekwestr i meldowanie rozszerza się na niżej wymienione materiały, należące do zarządu gospodarczego Warszawskiego Wydziału Surowców Wojennych.

Metale:

a) przedmioty z cyny: krany od piwa, w fabrykach octu i innych przedsiębiorstwach, przedmioty w aptekach, laboratorjach, w fabrykach wód: sodowej i owocowej (włącznie z główkami od flaszek), przedmioty dla domowego użytku, w domach zajezdnych i cukierniach (włącznie z formami dla lodów i innych), wszelkiego rodzaju przedmioty w fabrykach i handlu.

b) balony miedziane, będące w posiadaniu fabrykantów wód: sodowej i innych i u handlarzy.

c) przedmioty z białego metalu: (plater, alpaka, britannia, krystofel i inne aljaże metalowe): serwisy, naczynia stołowe, kuchenne i luksusowe o ile są w posiadaniu fabrykantów i handlarzy, jak również, mają wartość artystyczno-przemysłową, pösrebrzane, niklowane i oksydowane.

d) lichtarze (postumenty dla jednej lub więcej świec), z cyny, miedzi, mosiądzu, rotgustu, bronzu, lub białego metalu, patrz C., będące w publicznym lub prywatnym posiadaniu, jak również u przemysłowców i handlarzy.

e) formy z cyny, cynku, miedzi, mosiądzu i rotgustu w fabrykach piór, kwiatów, lamp, mydła i kapeluszy.

Skóry wszelkiego rodzaju; skóry techniczne wszelkiego rodzaju naprz.: pikier, pułery warstatowe, kontynichozny, skóry bieżące i t. d.

Pasy transmisyjne i transportowe wszelkiego rodzaju; jak szlagrymy, troki, rzemień, rzemień dla warstatów tkackich, sznury rzemieńne i kręcone liny rzemieńne, liny od salwaktorów, sznury do szpindli, liny transportowe i transmisyjne wszelkiego rodzaju, łączniki rzemieńne wszelkiego rodzaju, nowe lub stare, zmontowane lub nie.

Futra, wymienione w ogłoszeniu z dn. 24 maja 1916 r. jak nowe; używane lub przeznaczone do użytku, jak również należące do tego rodzaju futer, surowe, wyprawione, przygotowane do użycia, farbowane lub nie.

Surowce do fabrykacji kleju i żelatyny t. j: wszelkiego rodzaju surowce do wyrobu kleju z skór, jak również wszystkie odpadki zwierzęce, które u nas pozostają przy wyprawie surowej skóry, za wyjątkiem włosów i rogów.

Klej i żelatyna wszelkiego rodzaju, naprz.: klej ze skór, kości, mieszany, zajęczy i galaretowy, jak również żelatyna do użytku domowego i technicznego.

Szczecina i szersć zwierzęca, a więc: szczecina, włosy świńskie, odpadki z włosów świńskich, wełna świńska.

Chemikalje. Amonowy kwas siarczany (amoniunsulfat) amoniak, chromiany, jak również wszystkie związki chromiane, z dystylacji drzewa otrzymane surowce, jak smoła drzewna, oliwa smołowa, pak smołowy, ocet drzewny, drzewny odct.an wapna, (wapno szare lub czarne) jak również smołowiec, glinka acetynowa, boraks, karbid, agar-agar, odpadki celulojdu i dekstryna.

Oliwy i tłuszcze (zwierzęce i roślinne).

Mieszanki olejne wszelkiego rodzaju, naprz.: oliwa do palenia, jak również mieszanki olejne z innymi substancjami.

Żywica i szelak, naprz.: żywica sosnowa, galipot, kalafonja, smoła browarska, damar, żywica kamienna, jak również wszelkiego rodzaju mieszanki żywicy z innymi substancjami.

Len, konopie, juta, rami, także grube tkaniny, węże i sieć, wełna i przędza, sztuczna wełna i przędza, filc i gałgany.

a) wełna surowa (wełna brudna i grzbietowa) strzyżona lub też znajdująca się jeszcze na baranach, garbarska wełna z padlin, szersć z wielbądów, mohair, alpaka, kaszmir, wszelkiego rodzaju wełna prana w fabrykach w białym lub farbowanym stanie, wełna czesankowa, czesanka, wszelkiego rodzaju odpadki wełniane i mieszanki wełny z innymi włóknami w białym i farbowanym stanie.

b) przędza wełniana lub znajdująca się w wytworze (kammgarn, szewiot, weft, mohair i t. d.) jak również wszelkiego rodzaju włókna gładzone (meldunek winien zawierać Nr, gatunek, kolor i wyprawę), nitki strzyżone, niestrzyżone (gebäumte) kammgarnu, szewiotu, weftu mohairu, przędza gładzona i sztuczna. Wszelkiego rodzaju ze sztucznej wełny odpadki niciane.

c) Wełna sztuczna i wszelkiego rodzaju przędza wełniana.

Filc i odpadki filcowe z wełny włosów i wełny czesankowej.

Gałgany nowe, stare i wszystkie czesanki, z wełny, półwełny, bawelny, lenu, jut i t. d.

Gręblowacze i kardy metalowe dla maszyn przemysłowych.

Seide und Seidengarne, in der Bekanntmachung vom 24. Mai 1916 genannte Stoffe und sämtliche Abfälle.

Hölzer. Alle diesjährigen, vorjährigen und älteren Einschlüge an Nutzhölzern, wie in der Bekanntmachung vom 24. Mai 1916 ausgeführt.

Desgleichen wird die Beschlagnahme und Meldepflicht für die zum Wirtschaftsbereich der Betriebsstoffabteilung beim Generalgouvernement gehörigen Stoffe ausgedehnt auf: Braunkohlenteer, Generatorgasteer, Fettgasteer und die aus ihnen hergestellten Produkte, wie Teeröle, Pech usw., Cumaronharze, Firnisersatzmittel, Montanwachs, Montanbitumen. Hierzu wird bemerkt, dass zu den schwarzen Wagenfetten und Stiefelschmierem alle Produkte dieser Art, wie Wagenschmiere, Schuhcreme- und -wachsen usw. gehören.

Allgemeine Bestimmungen über Anmeldung.

Jeder, der früher bereits beschlagnahmte Waren besitzt oder in Gewahrsam hat, hat solche, soweit sie nach der auf Grund der früheren Bekanntmachungen abzugebenden Anmeldung hergestellt, angefallen oder sonstwie entstanden sind, bis spätestens 14 Tage nach Bekanntgabe dieser Verfügung anzumelden.

Alle durch die vorstehende Bekanntmachung neu beschlagnahmten Stoffe sowie alle vorstehend bezeichneten Metallgegenstände, auch soweit sie von früheren Beschlagnahmeverfügungen betroffen waren, sind sofort, spätestens innerhalb fünf Tagen nach Veröffentlichung dieser Verfügung bei den bekanntgegebenen Stellen anzumelden.

Diejenigen beschlagnahmten Stoffe, die in einem Monat neu hergestellt werden, anfallen oder sonstwie entstehen, sind bis zum 5. des darauffolgenden Monats zu melden.

Verantwortlich für pünktliche und vollständige Meldung sind ausser den Wojts alle Personen, Gesellschaften, Gemeinden, Firmen, Verbände, Händler, Kommissionäre, Agenten, Spediteure usw., die Waren der in den bisher erlassenen Bekanntmachungen bezeichneten, sowie der in vorliegender Bekanntmachung benannten Art im Besitz, Gewahrsam oder leihweiser Benutzung haben.

Ausserdem sind haftbar für richtige Anmeldung Haus- und Grundstückbesitzer und Haus- und Grundstückverwalter, soweit Waren der genannten Art sich auf ihrem bzw. auf dem von ihnen verwalteten Grundstück befinden.

Ankauf und Enteignung.

Alle beschlagnahmten Waren müssen wie bisher derjenigen Dienststelle, in deren Wirtschaftsbereich sie fallen, durch Verkauf oder gegen Aufnahmebogen (im Enteignungsverfahren) übereignet werden. Zum Ankauf sind ausser der Dienststelle die von ihr beauftragten Gesellschaften oder Einzelpersonen, welche letztere über ihre Berechtigung zum Ankauf mit einem von der betreffenden Dienststelle ausgestellten Ausweis versehen sind, berechtigt.

Strafbestimmungen.

Wer gegen die in diesen oder vorhergehenden Verordnungen erlassenen Bestimmungen verstösst oder zum Verstoss auffordert oder anreizt, oder wer beschlagnahmte Waren, Waren, die nicht gemeldet oder freigegeben wurden, erwirbt oder verarbeitet, wird auf Antrag derjenigen Stelle, in deren Wirtschaftsbereich die Ware fällt, mit Gefängnis bis zu fünf Jahren oder mit Geldstrafe bis zu 10000 Mark bzw. wenn der Wert der Ware diesen Betrag übersteigt, bis zur Höhe des der Beschlagnahme zugrundeliegenden Friedenswertes der Ware vom 25. Juli 1914, allein oder in Verbindung miteinander, bestraft.

Dieselben Stellen sind ermächtigt, den betreffenden Besitzern oder Eigentümern von beschlagnahmten Waren bzw. von daraus hergestellten Halb- und Fertigerzeugnissen, diese im Umfang des Verstosses gegen die erlassenen Verfügungen ohne jede Entschädigung und ohne Gerichtsverfahren wegzunehmen.

Geltung der Beschlagnahmebestimmungen.

Die Bestimmungen bezügl. Verkehr nach der Bekanntmachung vom 24. Mai 1916, wie auch alle früher erlassenen Verordnungen betreffend die Beschlagnahme, Bestandsanmeldung und den Verkehr von Rohstoffen, Betriebsstoffen, Halb- und Fertigerzeugnissen, bleiben in Kraft, soweit sie nicht mit den vorstehenden Bestimmungen in Widerspruch stehen.

Warschau, den 22. Dezember 1916.

Generalgouvernement.

Bekanntmachung

über die Erleichterung im Post- und Telegrammverkehr der Bevölkerung.

1. Im privaten Postverkehr innerhalb des Generalgouvernements Warschau ist fortan die polnische Sprache ausser auf Postkarten auch in Briefen, Drucksachen und Geschäftspapieren zugelassen.

2. Hinsichtlich des Umfangs der Briefe bleibt es bei den bisherigen Grundsätzen. Briefe sollen nicht mehr als 4 Oktav-

Jedwab i nici jedwabne, wszystkie odpadki surowców wymienionych w ogłoszeniu z dn. 24 maja 1916 r.

Drzewa. Wszystkie tegoroczne, zeszłoroczne i starsze poręby, drzewa do użytku, podług ogłoszenia z dn. 24 maja 1916 r.

Sekwestr i meldunek rozszerza się również na surowce, należące do zarządu gospodarczego, materiałów niezbędnych dla ruchu, przy Cesarskim Urzędzie Jenerał-gubernatorstwa, jak: maź z węgla brunatnego, maź gazowa-generator, maź gazowa z tłuszczu jak również z takowych wyrobione produkty, jak oleje maźiowe, pak i t. d., surogaty pokostowe, wosk i t. d. Sekwestrowi i zameldowaniu podlegają czarne smarowidła do wozów i do obuwia jak i tego rodzaju produkty, jak pasty i t. d.

Ogólne postanowienia.

Każdy kto posiada lub ma na przechowywaniu dawnej już zasekwestrowane lub takowe które na zasadzie dawniejszych ogłoszeń dawniej może nie, lecz obecnie kwalifikujące się do zameldowania towary, najpóźniej 14 dni po podaniu do wiadomości niniejszego rozporządzenia musi takowe zameldować. Wszystkie przez niniejsze ogłoszenie nowo zasekwestrowane surowce jak również wymienione w takowym przedmioty metalowe, oraz w dawniejszych ogłoszeniach o sekwestrze poruszane, najpóźniej w 5 dni po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia winny być zameldowane w podanych miejscach.

Te zasekwestrowane surowce, które w przeciągu jednego miesiąca zostały wyrobione lub obecnie kwalifikują się do zameldowania muszą być do dnia 5 n. m. zgłoszone.

Odpowiedzialnymi za punktualne i wiarogodne zgłoszenia są prócz wójtów wszystkie osoby, towarzystwa, gminy, firmy, związki handlowe, komisjonerzy, agenci, ekspedytorzy i t. d., którzy mają gatunki towarów w posiadaniu, przechowaniu lub w komisie, wymienione w dotychczasowych ogłoszeniach. Prócz tego odpowiedzialnymi są za wiarogodne zgłoszenia właściciele domów i gruntów, oraz zarządzający domami i gruntami o ile wymienione gatunki towarów na ich, ewentualnie ich zarządzających, gruntach znajdują się.

Kupno i wymiana.

Wszystkie zasekwestrowane towary przez sprzedaż, dowody przyjęć (wywłaszczenie) mogą tylko przez urzędowe miejsce tego zarządu gospodarczego, w którym się znajdują, odebrane. Do kupna oprócz miejsc służbowych dopuszczone są również przez takowych upoważnione towarzystwa lub pojedyncze osoby jeżeli te ostatnie przedstawiają dowód odpowiedniego miejsca służbowego.

Postanowienia karne.

Kto narusza postanowienia niniejszego rozporządzenia lub już przedtem wydanych przepisów, oraz nawołuje i pobudza do wykroczeń, kto zasekwestrowane towary, które nie są zameldowane lub zwolnione przywłaszcza lub przerabia zostaje karany oddzielnie lub łącznie na żądanie tego miejsca, do którego zarządu gospodarczego należy, więzieniem do 5 lat lub karą pieniężną do 10000 marek, jeżeli zaś wartość towaru przekracza tą sumę, zostaje skazany do wysokości wartości towaru w czasie przedwojennym t. j. dnia 25 lipca 1914 r.

Też same miejsca upoważnione są do odebrania bez wszelkiego odszkodowania i bez wystąpień sądowych przypadającym właścicielom lub posiadaczom zasekwestrowanych towarów, ewentualnie z nich wyrobionych półgotowych lub gotowych wyrobów o ile naruszają przepisy wydanych rozporządzeń.

Prawomocność przepisów o sekwestrze.

Przepisy dotyczące handlu podług ogłoszeń z dnia 24 maja 1916 r. jak i wszystkie dawniej wydane rozporządzenia, dotyczące sekwestru, meldowaniu i handlu materiałami półgotowymi i gotowymi mają moc prawną, o ile nie będą ponownie omawiane.

Warszawa, dnia 22 grudnia 1916 r.

Jenerałgubernatorstwo Warszawskie.

Obwieszczenie

o ułatwieniu ludności w korzystaniu z poczty i telegrafu.

1. W obrębie Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego woli no odtąd używać języka polskiego w prywatnej korespondencji nie tylko na pocztówkach, lecz również w listach, drukach i papierach przedsiębiorstw.

2. Co do rozmiarów listów, to obowiązują dotychczasowe zasady. W listach nie wolno zapisywać więcej nad cztery strony półkwartkowe albo dwie strony ćwiartkowe; pocztówki zaś mo-

oder 2 Quartseiten; Postkarten hoch nicht mehr als 12, quer nicht mehr als 8 Zeilen enthalten.

3. Die Beschränkung, dass Privattelegramme nicht mehr als 15 Worte enthalten dürfen, wird zunächst für das Gebiet des Generalgouvernements aufgehoben.

Warschau, den 2. Januar 1917.

Der Generalgouvernements
gez. v. **Beseler.**

Verordnung

über die Errichtung einer polnischen Landes-Darlehenskasse.

§ 13. (Schluss).

Die Zinssätze, zu denen die Landes-Darlehenskasse Kredite gewährt, werden von dem Vorstand der Landes-Darlehenskasse unter Zustimmung des Reichsbevollmächtigten festgesetzt und öffentlich bekannt gemacht.

§ 14.

Zwecks gutachtlicher Anhörung in grundsätzlichen Fragen der Kreditgewährung wird durch den Verwaltungschef aus Mitgliedern des Handels- oder Gewerbestandes oder der Landwirtschaft ein Beirat gebildet, der durch den Vorstand zu besonderen Sitzungen berufen werden kann.

§ 15.

Aus dem beim Jahresabschluss der Landes-Darlehenskasse sich ergebenden Geschäftsgewinn werden 90 Prozent dem zu bildenden Reservefonds solange zugeführt werden, bis derselbe den Betrag von 100 Millionen polnischer Mark erreicht.

§ 16.

Die Landes-Darlehenskasse ist auf Anweisung des Deutschen Reichskanzlers zu liquidieren, und zwar spätestens zwei Jahre nach der förmlichen Errichtung des Königreichs Polen.

Die Anordnung und Durchführung der Liquidation einschliesslich der Einziehung der Landes-Darlehenskassenscheine erfolgt durch den Reichsbevollmächtigten.

Mit der Aufhebung der Zivilverwaltung beim General-Gouvernement Warschau gehen die nach dieser Verordnung dem Verwaltungschef zustehenden Befugnisse auf den Reichsbevollmächtigten über.

Der bei Beendigung der Liquidation und Einziehung der Landes-Darlehenskassenscheine sich ergebende Ueberschuss ist dem polnischen Staat zu überweisen. Dasselbe gilt von dem Reservefonds, soweit er nicht zur Deckung von Verlusten verwendet worden ist.

§ 17.

Die Vorschriften der §§ 427 bis 431, 436, 446 des Strafgesetzbuchs vom 22. März 1903 finden für die Landes-Darlehenskassenscheine entsprechende Anwendung.

§ 18.

Diese Verordnung tritt sofort in Kraft.

Der Verwaltungschef bestimmt den Zeitpunkt, an dem die Polnische Landes-Darlehenskasse ihre Tätigkeit aufnimmt.

Warschau, den 9. Dezember 1916.

Der Generalgouverneur
v. **Beseler.**

gä zawierac nie więcej nad 12 wierszy wzdłuż albo 8 wierszy wszerz.

3. Ograniczenie, na zasadzie którego depesze prywatne nie mogły zawierac więcej niż 15 wyrazów, znosi się narazie w obszarze General-Gubernatorstwa.

Warszawa, dnia 2 stycznia 1917 r.

Jenerał-gubernator
podd. **Beseler.**

Rozporządzenie

o utworzeniu Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

§ 13. (Dok.).

Stopy procentowe, według których Krajowa Kasa Pożyczkowa udziela kredytu, określi za zgodą pełnomocnika Rzeszy, Zarząd Krajowej Kasy Pożyczkowej; poda je do wiadomości publicznej.

§ 14.

Celem wysłuchania opinii rzeczoznawców w kwestjach zasadniczych, dotyczących udzielania kredytu Szeł Administracji utworzy radę przyboczną składającą się z kupców lub przemysłowców lub też rolników, która może być zwoływana przez zarząd na posiedzenie szczególne.

§ 15.

Z zysku, jaki się okaże przy zamknięciu rachunku rocznego Krajowej Kasy Pożyczkowej, przelewane będą 90% na fundusz rezerwowy, który będzie utworzony, dopuki fundusz ten nie osiągnie 100 milionów marek polskich.

§ 16.

Krajowa Kasa Pożyczkowa winna być zlikwidowaną na zlecenie Niemieckiego Kanclerza Rzeszy najpóźniej po upływie 2 lat od chwili utworzenia formalnego Królestwa Polskiego.

Zarządzenia i przeprowadzenia likwidacji łącznie z wycofaniem banknotów Krajowej Kasy Pożyczkowej dokona pełnomocnik Rzeszy.

Z chwilą zniesienia Administracji Cywilnej przy Jenerał-Gubernatorstwie Warszawskim prawa, przysługujące na mocy niniejszego rozporządzenia Szełowi Administracji, przechodzą na pełnomocnika Rzeszy.

Nadwyżka jaka się ukaże po ukończeniu likwidacji i po wycofaniu banknotów Krajowej Kasy Pożyczkowej, przekazana będzie Państwu Polskiemu. Toż samo stosuje się do funduszu rezerwowego, o ile nie został zużyty na pokrycie strat.

§ 17.

Przepisy §§ 427 — 431, 436, 446 kodeksu karnego z dnia 22 marca 1903 r. będą miały odpowiednie zastosowanie do banknotów Krajowej Kasy Pożyczkowej.

§ 18.

Rozporządzenie niniejsze otrzymuje natychmiast moc obowiązującą.

Szeł Administracji określi termin, w którym Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa rozpocznie czynności.

Warszawa, dnia 9 grudnia 1916 r.

Jenerał-Gubernator
v. **Beseler.**

Theater == „VENUS” == Teatr

Langestrasse 26.

Sensation!

Sensacja!

ul. Długa № 26.

Vom Freitag, d. 12. bis Sonntag d. 14. Januar 1917.

Od piątku, d. 12 do niedzieli d. 14 stycznia 1917 roku.

1. DIE ZAUBER DER NATUR (Naturaufitahme).

1. CZARY NATURY (zdjęcia z natury).

AN DER SCHWELLE des JENSEITS

NA PROGU TAMTEGO ŚWIATA

Drama in 3 grossen Aufzügen, aus dem Östereich-Italienischen Kriege.

Wzruszający dram. w 3 wielk. cz., na tle wojny Austryjacko-Włoskiej.

- 1) Die Mobilisation
- 2) Eine feindliche Patrouille
- 3) Die Feinde kommen — Auf Leben und Tod.

- 1) Mobilizacja
- 2) Patrol nieprzyjacielski
- 3) Nieprzyjaciel się zbliża — Na śmierć i życie.

3. DIE LEBENDIGEN PUPPEN (Komisch).

3. ŻYWE LALKI (komiczne).

Auftritt des beliebten Schwarzkünstlers, Józef Kurzyński, welcher unter a. verschiedene Neuheiten zeigen wird.

Występ słynnego czarnoksiężnika p. Józefa Kurzyńskiego, który między innymi pokaże Apoteozę Polski.

Ein Sparkassenbuch Nr. 1500

der Gegenseitigen Kreditgesellschaft, Zgierz, auf den Namen
Roman Gałkiewicz
ist abhanden gekommen. Abzugeben beim Magistrat.

Książka wkładowa Nr. 1500

Tow. Wzajemnego Kredytu w Zgierzu wystawiona na imię
Romana Gałkiewicza
została zgubiona. Znalazca proszony jest takową oddać w Magistracie.